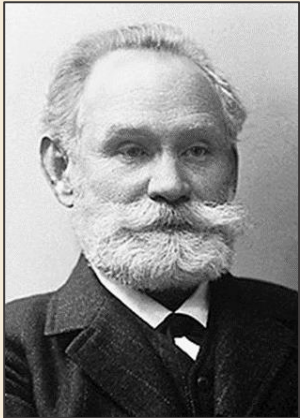

Книжкова виставка:
"Павлов І.П. - перший фізіолог світу"
До 170-річчя від дня народження (1849 –1936)

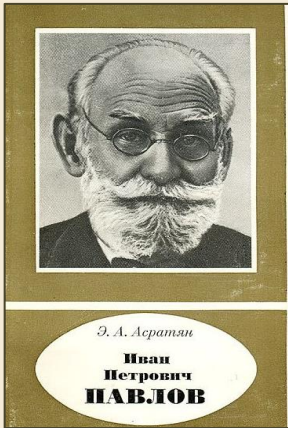
*«Пам'ятайте, що наука
вимагає від людини всього його
життя. І якщо б у вас було два
життя, то їх би не вистачило вам».*
Павлов І.П.

Павлов Іван Петрович – відомий вчений-фізіолог, лауреат Нобелівської премії, творець науки про вищу нервову діяльність і уявлень про процеси регуляції травлення. Його праці внесли неоціненний вклад в розвиток медицини, психології та фізіології.

Народився Іван Павлов 26 вересня 1849 в сім'ї священнослужителя. З 1860 по 1864 рік навчався в духовному училищі, де захоплювався поглибленим вивченням природничих наук. Після цього вступив до духовної семінарії. Навчаючись на останньому курсі, майбутній вчений познайомився з роботою І. Сеченова про рефлекси головного мозку. Ця книга справила на Павлова величезне враження, і під її впливом він вирішив присвятити своє подальше життя науці. У 1870 році Іван Петрович вступає до університету в Петербурзі. Через два роки навчання в університеті, Павлов спеціалізується на фізіології, проводить експериментальні дослідження на тваринах. Велику увагу вчений приділяв вивченню фізіології вищої нервової діяльності. Він вважав, що умовні рефлекси, які набуваються в процесі життя, є вищою нервовою діяльністю. Він також ототожнював цей термін з поняттям «психічна діяльність». Працюючи в ветеринарному відділенні Медико-хірургічної академії, Павлов займається дослідженнями фізіології кровообігу. З 1878 року переходить на роботу в клініку С.П.Боткіна. Тут Іван Петрович працює над докторською дисертацією з вивчення відцентрових серцевих нервів, яку успішно захистив в 1883 році, а з 1886 року керує клінікою. В 1884 році вчений їде в Німеччину для стажування в провідних фізіологічних лабораторіях. З 1890 по 1936 рік завідує фізіологічною лабораторією при Інституті експериментальної медицини. У 1896 – 1924 рр. працює керівником кафедри фізіології Військово-медичної академії. За успішні праці в області фізіології травлення Павлов отримав Нобелівську премію в 1904 році. Він став найпершим російським вченим – лауреатом цієї премії. З 1925 по 1936 рр. Іван Павлов керує Інститутом фізіології АН СРСР. Помер великий вчений 27 лютого 1936 року.

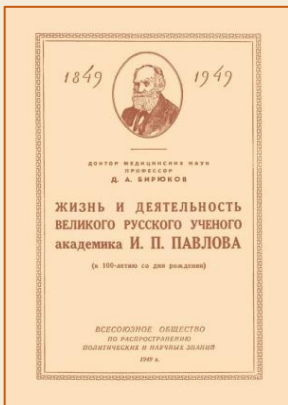
Література:

1. Асратян, Э. А.

И. П. Павлов. Жизнь и научное творчество [Текст] : биография отдельного лица / Э. А. Асратян. - М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1949. - 208 с. **61(092)Павлов/А 90**

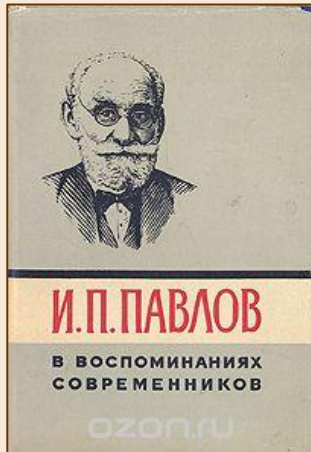
Книга одного з провідних фізіологів розповідає про життя і діяльність І.П. Павлова - великого вченого, який зробив величезний внесок у розвиток світової науки і своїми дослідженнями прославив Батьківщину.

2. Бирюков, Д. А.

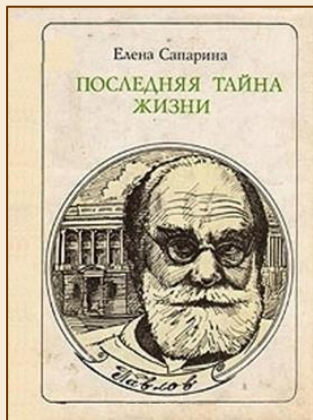
Иван Петрович Павлов. Жизнь и деятельность [Текст] : биография отдельного лица / Д. А. Бирюков. - М. : Акад. мед. наук СССР, 1949. - 190 с. **61(092)Павлов/Б 64**

У книзі популярно викладається біографія І. П. Павлова. Крім опублікованих літературних джерел, автор використав особисті спогади.

3. Павлов И. П. в воспоминаниях современников [Текст] : биография отдельного лица- Литературный материал / ред. Е. М. Крепс, 1967. - 384 с. **61(092) Павлов/П12**

У книзі вперше найбільш повно зібрані спогади про великого фізіолога - людині, вченому, громадянина, вчителя і главі знаменитої школи фізіологів. Автори спогадів - колеги, учні, іноземні вчені, рідні і друзі - знайомлять читача з І. П. Павловим в різні періоди його життя. Зі сторінок книги постає живим, багатогранним образ вченого, який став гордістю вітчизняної науки. Книга цікава широкому колу читачів.

4. Сапарина, Е.

Последняя тайна жизни: Павлов [Текст] : этюды о творчестве / Е. Сапарина. - М. : Мол. гвардия, 1983. - 175 с. : ил. **61(092)Павлов/С 19**

Книга про великого російською вченого, видатного фізіолога І. П. Павлова, про дивовижне життя науковця, який повинен був стати священиком, а став ученим-натуралістом. Все його життя – приклад активного громадянського подвигу в ім'я науки і заради людини.

Основні праці І. П. Павлова

5. Павлов, І. П.

Двадцятирічний досвід об'єктивного вивчення вищої нервової діяльності (поведінки) тварин [Текст]: збірник наукових трудов / І. П. Павлов. - К.: Радянська школа, 1953. - 614 с.
612/П 12

Книга Івана Петровича Павлова з символічною назвою в цьому найбільш повному її виданні є своєрідним літописом всієї, повної драматичними подіями історії зародження і розвитку епохального значення його досліджень з фізіології великого мозку, всіх етапів формування, розвитку і вдосконалення його великого матеріалістичного вчення про вищу нервову діяльність, відображає всю панораму його подвижницької праці та боротьби за улюблене наукове дітище. Це головна праця Павлова, що дає більш повне уявлення про його вчення про вищу нервову діяльність.

6. Павлов, И. П.

Избранные произведения [Текст] : збірник / И. П.Павлов. - [Б. м. : б. и.], 1951. - 582 с.
612/П 12

Вибрані твори містять суспільно-наукові статті та виступи, реферати з фізіології кровообігу, лекції з фізіології травлення, лекції про роботу великих півкуль головного мозку та ін.

7. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т.1 / И. П. Павлов. - 2-е изд., испр. и доп. - М. ; Л., 1951. - 593 с. **612/П 12**

Том 1.

У I томі "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються роботи І. П. Павлова з кровообігу і умовних рефлексів, а також "Лекції по фізіології"

8. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т. 2. Кн. 1 / И. П. Павлов. - 2-е изд., доп. - М. ; Л., 1951. - 334 с. **612/П 12**

Том 2. Книга 1.

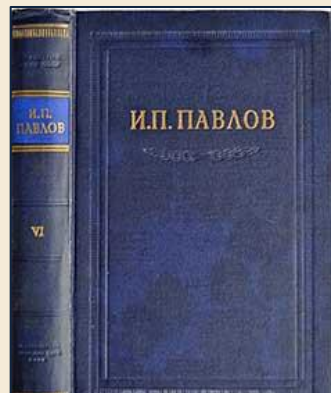
У II томі "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються всі праці І. П. Павлова з фізіології травлення, "Лекції про роботу головних травних залоз", роботи по фізіології печінки, залоз внутрішньої секреції, а також статті з викладом методів вівісекції і методів вивчення травних залоз. Перша книга містить роботи періоду 1877-1896 рр.

9. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т.2. Кн. 2 / И. П. Павлов. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1951. - 592 с. **612/П 12**

Том 2. Книга 2.

У другій книзі II тому "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються праці І. П. Павлова з фізіології і патології травлення, що вийшли в період з 1897 по 1911 р в тому числі і "Лекції про роботу головних травних залоз" .

10. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т. 3. Кн. 1 / И. П. Павлов. - 2-е изд., доп. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1951. - 390 с. **612/П 12**

Том 3. Книга 1.

Перша книга III томи "Повного зібрання творів" І. П. Павлова містить статті, промови і доповіді.

11. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т. 3. Кн. 2 / И. П. Павлов. - 2-е изд., доп. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1951. - 390 с. **612/П 12**

Том 3. Книга 2.

Друга книга III тому "Повного зібрання творів" І. П. Павлова містить статті, промови і доповіді, крім того, включені три статті по умовних рефlekсах.

12. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т.4 / И. П. Павлов. - 2-е изд., испр. и доп. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1951. - 450 с. **612/П 12**

Том 4.

В IV томі "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються "Лекції про роботу великих півкуль головного мозку".

13. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т.5 / И. П. Павлов. - 2-е изд., испр. и доп. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1952. - 567 с. **612/П 12**

Том 5.

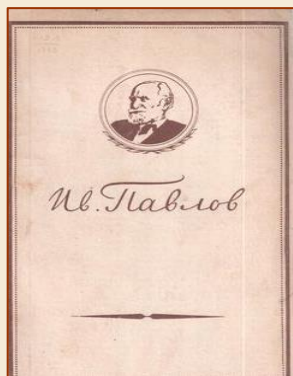
У V томі "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються лекції І. П. Павлова по фізіології, читані студентам другого курсу Військово-медичної академії, де І. П. Павлов з 1895 по 1925 р завідував кафедрою фізіології.

14. Павлов, И. П.

Полное собрание сочинений [Текст] : сборник научных трудов. Т. 6 / И. П. Павлов. - 2-е изд., доп. - М. ; Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1952. - 462 с. **612/П 12**

Том 6.

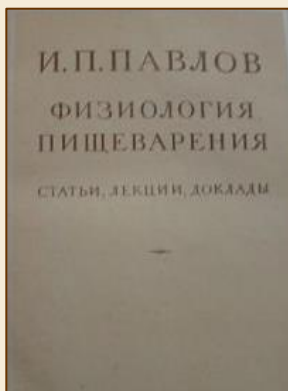
У VI томі "Повного зібрання творів" І. П. Павлова публікуються виступи І. П. Павлова на диспутах у Військово-медичній академії і в дебатах по доповідях в Товаристві російських лікарів в С.-Петербурзі з фізіології кровообігу, травлення та нервової системи, а також промови і резюме виступу І. П. Павлова - голови Товариства російських лікарів в С.-Петербурзі. Том містить доповіді І. П. Павлова, присвячені науковій діяльності І. М. Сеченова і ряду інших видатних вчених, а також складені І. П. Павловим автобіографія і "Мої спогади" .

15. Павлов, И. П.

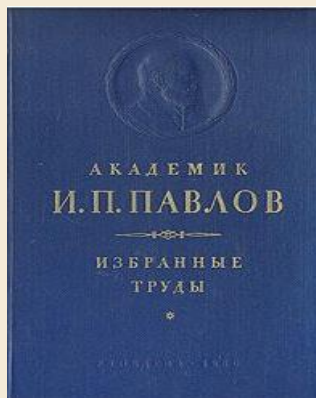
Лекции о работе больших полушарий головного мозга [Текст] : сборник научных трудов / И. П. Павлов. - М. : Акад. мед. наук СССР , 1952. - 285 с. **612/П 12**

«Лекції про роботу великих півкуль головного мозку» - класична робота видатного вітчизняного вченого-фізіолога І. П. Павлова, яка містить лекції, прочитані ним студентам Військово-медичної академії. У книзі дається повне систематичний виклад результатів майже двадцятип'ятирічної роботи в області фізіології великих півкуль мозку собаки. Саме при написанні цих лекцій була закладена основа такої наукової дисципліни, як фізіологія вищої нервової діяльності. Описано основні нервові процеси, роз'яснює поняття рефлексу, проливає світло на такі явища, як сновидіння, гіпноз і порушення сну.

16. Павлов, И. П. Физиология пищеварения [Текст] : статьи, лекции, доклады / И. П. Павлов. - М., 1952. - 508 с. **612/П 12**

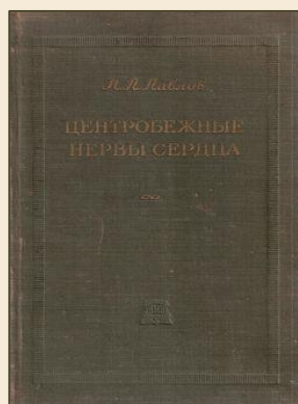
У книгу включено "Лекції про роботу головних травних залоз" та дослідження І. П. Павлова з фізіології травлення.

17. Павлов, И. П.

Избранные труды по физиологии высшей нервной деятельности [Текст] : сборник научных трудов / И. П. Павлов. - М. : Учпедгиз РСФСР, 1950. - 263 с. 612/П 12

До книги увійшли доповіді, які автор робив на засіданнях вчених товариств, з'їздів і міжнародних конгресів. Ці доповіді були підібрані з таким розрахунком, щоб читачі, в тому числі педагоги і психологи, ознайомилися з основними положеннями вчення І.П. Павлова про вищу нервову діяльність. Книга рекомендується історикам біології і медицини, педагогам, фізіологам, лікарям, психологам, а також широкому колу зацікавлених читачів.

18. Павлов, И. П. Центробежные нервы сердца [Текст] : диссертации школы акад. И. П. Павлова / И. П. Павлов. - М. : Изд-во Акад. мед. наук СССР, 1952. - 198 с. 612/П 12

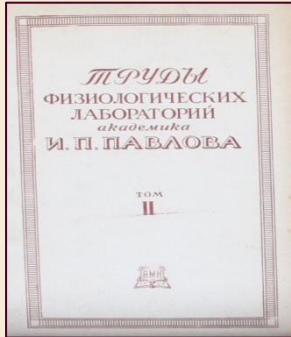
Автор довів, що «роботою серця керують 4 відцентрових нерва: уповільнюючий, що прискорює, що послабляє і підсилює». Крім того, серце має властивість автоматизму, тобто здатністю ритмічно скорочуватися без зовнішнього подразника і впливу ЦНС. Таким чином, цей орган - саморегулююча система.

19. Павлов, И. П.

О типах высшей нервной деятельности и экспериментальных неврозах [Текст] : сборник научных трудов / И. П. Павлов ; ред. П. С. Купалов. - М., 1954. - 191 с. 612/П 12

У цьому збірнику дані всі роботи І. П. Павлова, присвячені проблемі типів вищої нервової діяльності та експериментальних неврозів, які розміщені в хронологічному порядку.

20. Труды физиологических лабораторий академика И. П. Павлова [Текст] : сборник научных трудов. Т. 1 / ред. И. П. Павлов. - 2-е изд. - М. : Изд-во АМН СССР, 1953. - 284 с. **612/Т 78**

21. Труды физиологических лабораторий академика И. П. Павлова [Текст] : сборник научных трудов. Т. 3 / ред. Павлов И. П. - 2-е изд. - М. : Гос. изд-во мед. лит-ры, 1954. - 272 с. **612/Т 78**

22. Труды физиологических лабораторий академика И. П. Павлова [Текст] : сборник научных трудов. Т. 4 / ред. И. П. Павлов. - 2-е изд. - М. : Гос. изд-во мед. лит-ры, 1954. - 326 с. **612/Т 78**

У книгах опубліковані роботи з вчення про вищу нервову діяльність тварин, які були виконані під керівництвом і за життя акад. І. П. Павлова.

Статті з журналів:

23. Иван Петрович Павлов — перший нобелівський лауреат Російської імперії (1904 рік), «Перший фізіолог світу» (1935 рік) // Журнал неврології ім. Б.М. Маньковського. - 2016. - № 4. - С. 64-75.

24. Балалыкин, Д. А.

И.П.Павлов - создатель экспериментальной хирургии желудка (К 100-летию присуждения И.П.Павлову Нобелевской премии) [Текст] / Д.А. Балалыкин // Хирургия. Журнал имени Н.И. Пирогова : Науч.- практ. журн. - 2005. - N3. - С. 70-72.

25. Ипатова, Е. В.

Посвящается памяти Ивана Петровича Павлова / Е. В. Ипатова. - Электрон. журн. // Сахарный диабет. - 2016. - N 6. - С. 528-529.

26. Павлов, І. П.

"Внутрішнє гальмування" умовних рефлексів і сон — один і той самий процес / І. П. Павлов // Журнал неврології ім. Б.М. Маньковського. - 2017. - N 2. - С. 74-83

27. Павлов, І. П.

Проблема сну // Журнал неврології ім. Б.М. Маньковського. - 2017. - N 2. - С. 64-73

28. Коротько, Г. Ф.

Секреция поджелудочной железы: от Павловских начал к настоящему (К 110-летию присуждения И. П. Павлову Нобелевской премии) / Г. Ф. Коротько. - Электрон. журн. // Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии. - 2014. - Т. 24, № 3. - С. 4-12.